VONK

IMT

Een publicatie
van de
INTERNATIONAL
MARXIST TENDENCY
in NEDERLAND

nummer 6 - mei 2014 - prijs € 2 / steunprijs € 3

VOOR EEN SOCIALISTISCH VERENIGDE STATEN VAN EUROPA!

In dit nummer ▼

3 ▶
DE GEMEENTERAADS-VERKIEZINGEN VAN 2014
een analyse

6 ▶
EEN SOCIALISTISCH ALTERNATIEF VOOR DE EU

10 ▶
OEKRAÏNE: SLAGVELD VAN HET IMPERIALISME

www.marxisten.nl

WIM KOK: van vakbondsleider tot topman bij de China Construction Bank

Ex-vakbondsleider en ex-premier Wim Kok (PvdA) heeft een nieuwe bijbaan. Sinds november 2013 is hij werkzaam als niet-uitvoerend bestuurder bij de China Construction Bank. De bijbaan bestaat uit negen vergaderingen per jaar, waarbij hij per vergadering €4700 opstrijkt.

Dit is niet zijn enige topfunctie geweest. Vlak voor het begin van de bankencrisis ging Wim Kok als commissaris bij ING akkoord met een verhoging van de salarissen van de bestuurders in de top, terwijl hij zich in de jaren 1990 als premier nog uitsprak tegen de 'exhibitionistische zelfverrijking van topbestuurders'. Ook als commissaris van PostNL ging Kok twee jaar geleden akkoord met een salarisverhoging van de top, die betaald werd door het afdanken van vaste krachten en het uitbuiten van parttime postbezorgers met minilonen, terwijl de kwaliteit van de postbezorging flink achteruit is gegaan.

Het is ironisch dat Wim Kok, die in de jaren 1970 beschouwd werd als fanatieke en strijdbare vakbondsleider, uiteindelijk zo diep in het kamp van de andere klasse is terechtgekomen. Toch is dit geen geheel toevallige ontwikkeling. Het bewustzijn en de ideeën van mensen worden door de maatschappelijke omstandigheden gevormd. De jaren '70 van de vorige eeuw waren een periode van sociale strijd. Een belangrijke rol speelde de crisis van 1973, de eerste mondiale crisis van het kapitalisme sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog, die een einde maakte aan de relatief kalme periode van hoge groei die eraan vooraf ging. In Portugal vond er in 1974 een revolutie plaats tegen het regime van Caetano. In Spanje leidden massamobilisaties tot het einde van het Francoregime en de invoering van democratische hervormingen. Het Griekse kolonelsregime werd in 1973 afgezet. In landen zoals Groot-Brittannië en Nederland vonden er veel strijdbare stakingen plaats. Relatief linkse sociaal-democratische premiers (zoals Den Uyl in Nederland) voerden veel progressieve hervormingen door.

Ondanks de vele stakingen, revoluties en hervormingen, werd het kapitalistische systeem niet vervangen door een democratisch socialisme. Met lage winstgevendheid en hoge inflatie, besloten de kapitalisten om in het tegenoffensief te gaan. De jaren 1980 zagen de komst van Reagan en Thatcher, en in Nederland Van Agt en Lubbers. De 'markt' werd opnieuw gepromoot. De sociale zekerheid moest teruggedrongen worden, staatsindustrieën moesten geprivatiseerd worden en de lonen moesten gedrukt worden. De vakbeweging moest haar plaats weer kennen. Reagan en Thatcher vielen direct de vakbeweging aan met repressie (zoals bij de Britse mijnwerkersstaking van 1984-85). In Nederland gebeurde dit door loonmatiging. Geheel meegaand met de tijdsgeest, sloot de vroegere linkse vakbondsleider Wim Kok het Akkoord van Wassenaar, waarbij loonmatiging zo ongeveer tot een heilig principe werd verheven. Telkens als de bonden 'onrealistische' eisen stellen, grijpen de werkgevers terug op loonmatiging en de angst voor massawerkloosheid. Dat we momenteel na decennia loonmatiging bijna 9% werkloosheid hebben, laat zien hoe hol dit nu klinkt.

De contrarevolutie van de jaren 1980 had ook haar invloed op de Partij van de Arbeid, waar Wim Kok een steeds grotere rol speelde. Hij werd minister van financiën in kabinet-Lubbers III, waar hij een bezuinigingsbeleid voerde dat net zo goed door CDA of VVD gevoerd zou kunnen worden (vergelijkbaar met de PvdA in het huidige kabinet).

In de jaren 1990 werd deze verrechtsing door de val van de Sovjet-Unie en een korte economische hausse versterkt. Wim Kok sprak over het 'afschudden van de ideologische veren'. Door het vertrek van veel actieve leden in deze periode, werd de macht van de conservatieve partijbureaucratie nog meer versterkt.

Dit vormde de basis voor de paarse kabinetten, waar Wim Kok premier was tussen 1994 en 2002. In tegenstelling tot bij Den Uyl, was er bij Kok geen ruimte voor progressieve hervormingen op economisch vlak (wel op ethisch vlak, zoals bijv. de legalisering van het homohuwelijk). De NS werd geprivatiseerd, door bezuinigingen liepen de wachtlijsten in de zorg flink op, er ontstond gettovorming in achterstandswijken. Uiteindelijk kon Pim Fortuyn deze onvrede in 2002 richting een rechts-populistisch programma kanaliseren. Het was de ultieme straf voor de politieke evolutie van Wim Kok en andere leiders van de PvdA. De terugkeer naar links kwam er voor Kok niet meer. In plaats daarvan stapte Kok geheel over naar de kant van de werkgevers, door in commissies van grote bedrijven plaats te nemen.

Om te zorgen dat de arbeidersbeweging geen nieuwe Wim Koks voortbrengt, is het nodig dat de leiding van de beweging theoretisch geschoold is. Dat ze de maatschappelijke gebeurtenissen kan analyseren en niet zomaar met alle winden meewaait. Dat ze een duidelijk perspectief heeft, waarbij de alledaagse strijd voor verbeteringen en hervormingen verbonden wordt met het streven naar een fundamenteel andere samenleving. Dat is de taak van de marxisten.

Zowi Milanovi,
25/04/2014

Contact: **info@marxisten.nl** Website: **www.marxisten.nl**
Redactie: **Zowi Milanovi, Thomas Roode, Filip Staes.**
Abonnement: **Neem contact op voor een abonnement op Vonk.**
Voor 10 euro krijgt u een jaargang van 4 nummers via de post toegestuurd.
Rekeningnummer: IBAN **NL36 TRIO 0197 7097 37** BIC **TRIONL2U**

De gemeenteraadsverkiezingen van 2014

EEN ANALYSE

Er is geen betere tussentijdse graadmeter voor de stand van zaken in de Nederlandse politiek dan de gemeenteraadsverkiezingen. Hoewel de landelijke politici benadrukken dat het gaat om de lokale politiek, draaien ze er hun hand niet voor om de lokale afdelingen van hun partij te steunen door rozen uit te delen of flyers te verspreiden. Het beeld dat de gemeenteraadsverkiezingen om meer gaan dan enkel lokale kwesties, wordt versterkt door de tv-debatten die uitsluitend worden gevoerd door de kopstukken van de landelijke politiek. Uit onderzoek blijkt dat meer van de helft van de mensen die gestemd hebben tijdens de gemeenteraadsverkiezingen zich laten beïnvloeden door de landelijke politiek. Kortom, de afgelopen lokale verkiezingen waren eerder een referendum over de eerste vijftien maanden van het kabinet-Rutte II dan verkiezingen met de gemeenteraad als inzet.

En dit referendum is slecht nieuws voor Mark Rutte en zijn ministersploeg. Beide regeringspartijen, PvdA en VVD, hebben een flink aantal raadszetels moeten inleveren. De VVD verloor 357 zetels en de PvdA maar liefst 452. Dat het verlies bij de sociaaldemocraten het grootst is, mag geen verrassing zijn. De PvdA stelde zich in de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2012 op als het redelijke linkse alternatief voor de SP. De partij profiteerde hier sterk van, doordat veel SP-stemmers op de PvdA stemden, zodat de kans groter was dat een linkse partij in het kabinet zou komen. Van de belofte dat de PvdA zich in zou zetten voor een 'sterk en sociaal Nederland' is weinig meer overgebleven. De ene na de andere verkiezingsbelofte werd uitgeruild en de sociaaldemocraten raakten volledig ondergesneeuwd door het rechtse beleid van de VVD. Van een sociaaldemocratisch geluid in het kabinet is niets meer over. Dat de PvdA allerminst linkse partijen als de D66, ChristenUnie en SGP nodig had om een aantal van de hardste maatregelen te verzachten, geeft aan hoe diep de partij gezakt is. De partij is veranderd van een volkspartij in een bureaucratische moloch vol topambtenaren, hoge managers in semipublieke instellingen als woningcorporaties, en de cliëntelistische figuren uit de migrantengemeenschappen die stemmers winnen op basis van dat ze Turk of Marokkaan zijn, zonder ooit iets te vertellen over het programma van de partij.

De partijen die het meest profiteerden van de onvrede in de achterban van de VVD en de PvdA zijn de D66 en de SP. De D66 werd de grootste partij in de traditionele PvdA-vesting Amsterdam en kreeg er 268 zetels bij. De sociaal-liberalen bezetten een middenpositie tussen de VVD en de PvdA en konden op basis hiervan rekenen op de stem van menig ontevreden sociaaldemocraat of liberaal. Dit is verrassend, omdat de D66 als 'constructieve oppositiepartij' nauw betrokken is bij de uitvoering van het zo onpopulaire kabinetsbeleid. Desondanks trekt in de partij in de grote steden vooral de hippe 'culturele middenklasse' die de rechtervleugel van de PvdA vormde en profileert het zich als frisse liberale middenklassenpartij, met thema's als belas-

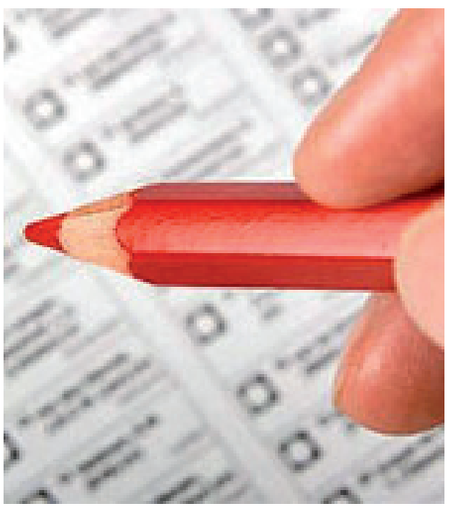

tingverlaging en privacy, en biedt daarmee een tegengewicht voor de law & order van de VVD. De andere winnaar, de SP, deed in slechts 100 van de 400 gemeenten mee, maar wist desondanks een flinke winst te behalen ten opzichte van 2012. De partij heeft zich na de verkiezingen van 2012 geprobeerd te presenteren als een betrouwbare bestuurderspartij waarmee prima samen te werken valt. De SP hoopt bij de volgende landelijke verkiezingen te profiteren van de ontevredenheid bij de PvdA en heeft zijn anti-establishment imago van zich afgeschud.

Hiermee blijft de PVV van Geert Wilders over als protestpartij. Door zich fel af te zetten hoopt Wilders op een grotere overwinning dan hij in 2010 heeft bereikt. Het isolement waar de partij in beland is na de val van het kabinet-Rutte I, heeft gezorgd voor een verdere radicalisering. Deze ontwikkeling bereikte haar (voorlopige) hoogtepunt met de schandelijke uitspraken van Wilders, waarmee hij een zaal vol aanhangers liet roepen om minder Marokkanen. De toespraak van Wilders zorgde echter voor een flinke tegenslag. De partij kreeg te maken met het vertrek van twee fractieleden en een handvol lokale PVV politici. In de peilingen zakte de partij in een week tussen de vijf en zeven zetels. Op lokaal niveau bestaat de partij amper. De partij doet slechts mee in twee gemeenten, Almere en Den Haag, en de controlezucht van Wilders voorkomt een verdere groei van de partij. Een stem op de PVV is in vele gevallen niet zozeer een stem op Wilders of zijn standpunten, maar vooral een stem tegen de andere partijen.

De antipathie jegens de landelijke politiek vertaalde zich tijdens de gemeenteraadverkiezingen in de lage opkomst en de groei van de lokale partijen. Maar liefst 46,2% van de kiesgerechtigden bleef thuis. Dit is een zorgelijke ontwikkeling die de democratische legitimiteit van de pas gekozen gemeenteraden in sterke mate aantast. Van de mensen die wel de moeite namen om te gaan stemmen, stemde een derde niet op een landelijke partij. De lokale partijen kregen er maar liefst 530 zetels bij. Dit geeft aan dat de kiezers gedesillusioneerd zijn over de landelijke politiek. Men betaalt nu de prijs voor het inlossen van geen enkele verkiezingsbelofte - herinneren we ons nog de € 1.000 van Rutte? - en het keiharde bezuinigingsbeleid. Het kabinet gokt op een economisch herstel ten tijde van de volgende Tweede Kamerverkiezingen in 2017, maar dat is wishful thinking. Een duurzaam economisch herstel mag niet verwacht worden en het voorzichtige herstel dat nu zichtbaar is, vindt plaats ondanks het kabinetsbeleid in plaats van dankzij.

Voor de SP kan deze situatie omgezet worden in een flinke zetelwinst. Om dit te bewerkstellingen, dient de partij haar nieuwe 'bestuurlijke' imago van zich af te schudden en moet men een overtuigend links-socialistisch alternatief bieden. Het heeft geen zin om zitting te nemen in een College van Burgemeesters en Wethouders als er onder druk van Den Haag keiharde bezuinigingen uitgevoerd moet worden. Zolang het politieke bestel op landelijk en lokaal niveau gehoorzaam blijft aan het kapitalisme, zal er geen verandering optreden in de situatie. Meewerken in de diverse bestuurslagen zorgt alleen voor medeplichtigheid aan het onpopulaire beleid en een verlies van steun onder de bevolking. De partij moet zich realiseren dat de activiteiten in het parlement en de gemeenteraad onderschikt zijn aan de activiteiten erbuiten. Het parlement is een product van het kapitalistische systeem en kan niet gebruikt worden om dit systeem omver te werpen. De aanwezigheid in het parlement en de gemeenteraad dient primair om aandacht te krijgen voor de standpunten van de partij en op deze wijze steun te genereren. Deze steun kan vervolgens gemobiliseerd worden voor het omverwerpen van het kapitalisme en de transformatie van Nederland naar een socialistische maatschappij.

Thomas Roode, 11/04/2014

AUTOMATISERING en de ondergang van de middenklasse

Verschillende studies en artikelen van de laatste jaren wijzen op de gevolgen van de automatisering voor de zogenaamde middenklasse. Recentelijk waarschuwde het gerenommeerde blad The Economist dat er vele banen verloren zullen gaan waarvoor niets anders in de plaats komt. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid bracht tevens een rapport uit waarin o.a. deze ontwikkeling wordt beschreven.

In het Economist-artikel "The future of jobs: The onrushing wave" wordt er een beeld geschetst van de verregaande automatisering. Terwijl de automatisering in de 19e en 20e eeuw voornamelijk van toepassing was op de industriële sector (machines die handwerk vervingen), zullen we in de komende decennia zien dat er veel 'kenniswerk' en werk in de dienstensector vervangen zal worden door machines. Eveneens is de verwachting dat veel kenniswerk zal worden opgedeeld in simpele handelingen, op dezelfde wijze als dat het oude ambachts- en vakwerk door middel van arbeidsdeling vervangen werd door geestdodend lopendebandwerk.

Het artikel citeert een onderzoek van de Universiteit van Oxford, dat stelt dat maar liefst 47% van de baancategorieën bedreigd wordt door de automatisering. Voorbeelden van banen die zullen verdwijnen, zijn boekhouders en accountants, makelaars, verkopers in de detailhandel, technische schrijvers, telefonisch verkopers, tekstverwerkers en typisten, en bestuurders van bussen en treinen.

De banen die overblijven zijn degene die vooralsnog niet gestandaardiseerd kunnen worden zodat zij door computers worden overgenomen. Enerzijds zijn dit hoge managementfuncties en wat zeer specialistische beroepen zoals tandartsen en andere therapeuten. Anderzijds zijn de meeste resterende banen laagbetaalde functies die nog niet overgenomen kunnen worden, bijvoorbeeld in de schoonmaak en het bereiden van fastfood.

DE ZOGENAAMDE MIDDENKLASSE

Als marxisten het over de middenklasse hebben, bedoelen zij meestal de kleine ondernemers en de specialisten, de klasse die zich tussen de arbeidersklasse en de kapitalistenklasse bevindt. Marx voorspelde dat deze oude middenklasse door de ontwikkeling van het kapitalisme verloren zou gaan. Ondanks dat er veelal gesteld wordt dat Marx ongelijk had, is dit duidelijk wel het geval geweest. De kleine kruidenier is vervangen door de supermarkten, de boeren zijn vervangen door grote agrarische bedrijven en de meeste industrieën zijn in handen van grote multinationals. Het is voor de gewone man met een beetje extra geld onmogelijk om bijvoorbeeld een autofabriek op te zetten. In dat opzicht is de middenklasse behoorlijk gekrompen sinds de tijd van Marx.

In de burgerlijke sociologie en de media wordt de term echter gebruikt voor mensen met een bepaald inkomen, waarbij de scheidslijnen veelal willekeurig getrokken zijn. Dit is echter een veel slechtere manier van indeling dan die van de marxisten, die gebaseerd is op de verhouding ten opzichte van de productiemiddelen. Het woord arbeidersklasse klinkt ouderwets, maar in feite staat het voor iedereen die rond moet komen van het verkopen van zijn arbeidskracht. Dit zijn de schoonmaker, de serveerster, de fabrieksarbeider, de buschauffeur, maar ook de softwareprogrammeur, de ambtenaar, en de werknemers bij de banken, verzekeraars en andere onderdelen van de dienstensector. Een groot deel van de 'middenklasse' is dus in feite onderdeel van de arbeidersklasse.

Toch wordt door de burgerlijke media, sociologen en partijen de illusie in stand gehouden dat er een flinke middenklasse is waarin iedereen door studie en hard werken terecht kan komen. Deze middenklasse wordt zo'n beetje als de heilige kern van de Nederlandse samenleving beschouwd. Dit heeft een ideologische functie. Het wordt gebruikt als 'bewijs' dat onder het moderne 'post-industriële' Nederlandse kapitalisme iedereen op individuele basis vooruit kan komen, en rechtvaardigt zo het huidige kapitalistische systeem. Voor een flinke groep mensen leek dit ook lange tijd waar te zijn. Dit proces komt nu echter ten einde.

In de eerste plaats is het zo dat een groot deel van de toegenomen welvaart geleend is. De lage hypotheekrentes (gevolg van lage rentes + de hypotheekrenteaftrek) hebben ervoor gezorgd dat huishoudens op grote schaal geleend hebbens om hun levensstandaard te verhogen. De economische crisis heeft dit beëindigd, wat ervoor heeft gezorgd dat Nederlandse huishoudens nu meer schulden dan vermogen hebben.

Ten tweede is het zo dat de optie van onderwijs als middel om te stijgen op de sociale ladder, onder druk staat. Jongeren leren tegenwoordig al zo lang mogelijk door, om te concurreren voor het veel te lage aantal banen dat er op hun niveau is. De studiefinanciering werd ingevoerd omdat de heersende klasse het voor de veranderende productie in Nederland noodzakelijk achtte dat er voldoende hoogopgeleiden waren. De bezuinigingen die er nu op worden ingevoerd zullen ertoe leiden dat jongeren afzien van hoger onderwijs, of met een flinke schuld op de arbeidsmarkt zullen komen. Beide opties beperken de toekomstige 'middenklasse'.

Ten derde zijn of raken veel oude middenklassenberoepen 'geproletariseerd'. Een duidelijk voorbeeld is de leraar. Het oude beroep werd gezien als een respectabel beroep, met conservatieve leraren die een redelijk inkomen hadden. Hoewel zij in loondienst waren, zagen zij zich nooit als arbeiders. Dat is geheel veranderd. Tegenwoordig zijn de leraren een strijdbaar onderdeel van de arbeidersklasse, die strijden tegen de nullijn en de constante

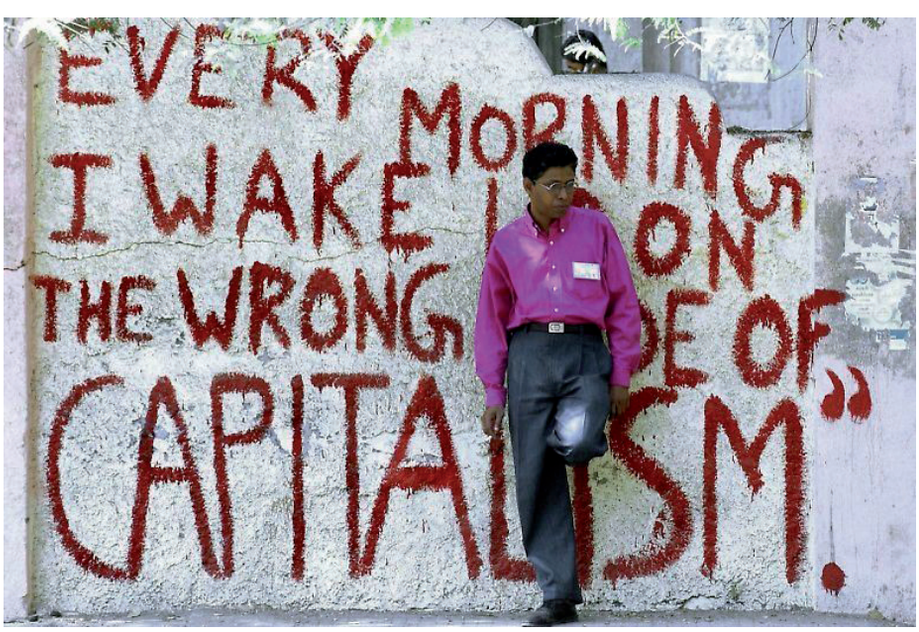

verslechtering van arbeidsvoorwaarden. De Algemene Onderwijsbond zag haar ledenaantal stijgen van ongeveer 70.000 in 2003, tot meer dan 86.000 in 2013.

Nu is er dus de extra ontwikkeling bijgekomen dat automatisering en opsplitsing in deelhandelingen veel van deze 'middenklassenberoepen' bedreigt. De trend is dat de ongelijkheid van inkomens en vermogen zal stijgen in de komende decennia, met een grotere groep die van laagbetaalde baantjes moet rondkomen. De zogenaamde middenklasse zal kleiner worden en verder proletariseren.

DE ROL VAN MACHINES

Zoals Marx lang geleden stelde, speelt het kapitalisme historisch gezien een progressieve rol door de ontwikkeling van de productiekrachten. Deze ontwikkeling zorgt ervoor dat er in potentie genoeg geproduceerd kan worden om de gehele wereldbevolking in haar behoeften te voorzien. Het is echter de verdelingswijze van het kapitalisme, gebaseerd op individuele toe-eigening van de meerwaarde, die de vooruitgang van de mensheid tegenhoudt. Deze leidt tevens tot het vreemde verschijnsel dat ondanks de technologische vooruitgang, mensen steeds harder en langer werken.

Er is geen reden waarom de verregaande automatisering niet kan worden omgezet in meer vrije tijd en luxe voor iedereen. Het is absurd dat we met z'n allen steeds harder en langer moeten werken om dezelfde levensstandaard te behouden, terwijl de productiviteit blijft toenemen en voor recordwinsten blijft zorgen. Het probleem is dan ook niet technologisch, maar maatschappelijk van aard. Het probleem is dat de kapitalistische maatschappij een klassenmaatschappij is, waar de waarde geschapen wordt door de arbeid van de arbeidersklasse.
Concurrentie tussen verschillende ondernemingen leidt ertoe dat het bedrijf dat als eerste nieuwe technologie invoert, een voorsprong heeft op zijn concurrenten, omdat het zijn producten boven de waarde kan verkopen. Als de concurrenten echter hetzelfde doen, verdwijnt deze voorsprong en zal de prijs van het product dalen. Als gevolg is er onder het kapitalisme een constante behoefte aan nieuwe technologie en innovatie, die de arbeidstijd voor producten kan verkorten.

Hoewel innovatie en automatisering tot gigantische productiviteitsstijgingen per arbeider hebben geleid, en dat nog steeds doen, is het enkel menselijke arbeid dat nieuwe waarde kan scheppen. Met een steeds grotere verhouding van constant kapitaal (machines) tegenover variabel kapitaal (arbeidskracht), is het gevolg dat de druk op de resterende arbeiders vergroot wordt om intensiever en langer aan het werk te gaan, om de dure technologische investeringen zo snel mogelijk terug te winnen en zoveel mogelijk meerwaarde uit de arbeiders te persen. Dat is de reden achter het vreemde gegeven dat onder het kapitalisme de komst van nieuwe technologie tot een situatie leidt waarin men harder en langer moet werken. Men ziet dit verschijnsel ook op subtielere wijzen. Zo heeft de komst van laptops en smartphones ertoe geleid dat de werknemer 24 uur per dag bereikbaar is en dat de scheidslijn tussen werk en privé vervaagd is. Met wifi in de trein zijn reizigers tijdens hun reistijd al werk aan het voorbereiden. De voorspelling van John Mayard Keynes van een 15-urige werkweek in de 21e eeuw, is niet uitgekomen en zal niet verwezenlijkt worden zolang het kapitalisme de dominante productiewijze is.

ANGST BIJ DE HEERSENDE KLASSE

Zoals boven beschreven, heeft het prijzen van de middenklasse een ideologische functie om de status quo te rechtvaardigen. Met de ontwikkeling van automatisering, bovenop de andere ontwikkelingen, zal de middenklasse echter verder proletariseren. Uiteraard zullen er nieuwe banen ontstaan, maar met de verregaande automatisering zal dit aantal minder zijn dan met vorige technologische revoluties.

Er is dan ook angst bij de heersende klassen voor deze ontwikkeling die zij niet tegen kunnen houden. Het private inlichtingenbureau Stratfor schreef over de ondergang van de middenklasse in de VS, dat het de materiële basis voor het geloof in de American Dream ondermijnt en in de toekomst tot onrust en politiek extremisme kan leiden. Volkskrant-redacteur Martin Sommer schreef angstig over een perspectief dat de automatisering uiteindelijk zal leiden tot een opstand van de verliezers.

Onrust, opstand, extremisme, het zijn allemaal negatieve beschrijvingen voor dat revolutionaire politiek weer terug zal komen. Natuurlijk is het ook belangrijk dat de vakbonden gaan strijden tegen afdankingen, en tevens dat zij de nieuwe laagbetaalde hoogopgeleide jongeren gaan organiseren. De studentenvakbonden moeten ook inzien dat zij het beste met de vakbonden samen ten strijde kunnen gaan, aangezien de meeste studenten de arbeiders van straks worden.

De ontwikkelingen laten zien dat Marx en de latere marxisten gelijk hadden over het kapitalisme. Uiteindelijk ondermijnt het systeem zichzelf op verschillende wijzen. De oorzaak hiervan vindt men in het conflict tussen de productiekrachten en de productiewijze. De enige manier om dit conflict op te lossen, is om de productiekrachten te nationaliseren onder democratische controle, zodat de werkweek ingekort kan worden en de machines werkelijk voor ons kunnen werken.

Zowi Milanovi,
11/04/2014

Een socialistisch alternatief voor de **EU**

Met de aankomende Europese verkiezingen zijn de debatten over de Europese Unie weer begonnen. De Nederlandse politieke partijen hebben allemaal hun mening klaar over 'Europa'. Voor D66 is de EU heilig. Voor de PVV is de EU het grote kwaad en is uit de EU stappen de oplossing voor al onze problemen. Socialisten zouden een geheel andere visie moeten hebben. Zij moeten kijken naar de aard van de EU, hoe ze is ontstaan en in wiens belang ze is. Het standpunt van de SP (en andere linkse partijen in Europa) is echter enigszins verward over het vraagstuk van de EU. Maar wat is de EU dan voor iets? Wat zou het standpunt van socialistische partijen over de EU moeten zijn?

DE OORSPRONG VAN DE EU

In tegenstelling tot de mythe dat de Europese samenwerking na de Tweede Wereldoorlog voortkwam uit idealisme en het idee van 'nooit meer oorlog', kunnen we de oorsprong van deze samenwerking vinden in de politieke en socio-economische veranderingen na de Tweede Wereldoorlog.

De wereldoorlogen waren een uitdrukking van het conflict tussen de productiekrachten en de natiestaat. Terwijl de natiestaat historisch een progressieve rol speelde in het ontwikkelen van een nationale markt, betekende de opkomst van grote trusts en monopolies eind 19e eeuw (de voorlopers van de multinationals)dat de natiestaat een te kleine afzetmarkt was geworden voor deze reuzenbedrijven. In enkele decennia werd de gehele aardbol gekoloniseerd door de grootmachten, die op zoek waren naar nieuwe grondstoffen en afzetgebieden. Nadat de wereldkaart opgedeeld was, streefde het laat opgekomen Duitse imperialisme naar herverdeling ten gunste van het moderne Duitse grootkapitaal, terwijl het Britse en Franse imperialisme hun wereldrijken probeerden in stand te houden. Het was deze tegenstelling die uiteindelijk tot de twee wereldoorlogen geleid heeft.

Na de Tweede Wereldoorlog waren de oude Europese machten sterk verzwakt. De grote winnaars waren de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie. Politiek gezien was de grootste tegenstelling nu die tussen de twee socio-economische systemen, het door de VS geleide kapitalisme en het door de USSR geleide stalinisme. De Marshallhulp van de VS was bedoeld om de dreiging van revolutie en de uitbreiding van de Sovjet-Unie tegen te gaan. Door de Marshallhulp kreeg het moderne Amerikaanse kapitaal veel voet aan de grond in Europa (de Amerikaanse industrie was immers intact gebleven in de oorlog), wat ertoe leidde dat de verzwakte Europese staatjes hun markten trachtten te verenigen, om zo een economisch tegenwicht te bieden. Dit leidde tot de Europese Gemeenschap van Kolen en Staal en later de Europese Economische Gemeenschap. Een belangrijke speler in dit proces was Frankrijk, wat sinds eind 19e eeuw drie maal door Duitsland in een oorlog verslagen was, en door de gemeenschappelijke markt hoopte om op andere wijze toegang te krijgen tot de Duitse economie, terwijl het de politieke en militaire leidende rol in Europa kon behouden. Uiteindelijk heeft Frankrijk hierin gefaald. De grootste macht in Europa vandaag de dag is immers overduidelijk Duitsland.
We zien dus dat de basis van de huidige EU een gemeenschappelijke Europese markt was, een poging van Frankrijk, Duitsland en andere Europese landen om hun markten te verenigen als bescherming tegen het Amerikaanse (en Japanse) grootkapitaal. Hoewel de Koude Oorlog ervoor zorgde dat de meeste kapitalistische landen in Europa zich bij de NAVO aansloten en hun onderlinge tegenstellingen niet in oorlog uitmondden, is het onzin om te stellen dat de Europese Gemeenschap een idealistisch vredesproject was. In zoverre dat er vrede is geweest in Europa, is dit ten koste gegaan van oorlogen elders. Frankrijk heeft oorlog gevoerd tegen de onafhankelijkheid van Algerije, Europese landen hebben troepen geleverd voor oorlogen in Afghanistan, Irak en Libië, enz. Verder moet niet vergeten worden dat Duitsland en andere EU-landen een belangrijke rol hebben gespeeld in de opdeling van Joegoslavië in de jaren 1990, wat tot een gruwelijke oorlog op het Europese continent leidde.

HET EUROPA VAN HET KAPITAAL

De Europese Economische Gemeenschap en de Europese Unie zijn altijd een project geweest in het voordeel van de grote Europese bedrijven. Dat kan men duidelijk zien in Brussel, waar hele legers lobbyisten de belangen van hun bedrijven of sectoren behartigen, door de Europarlementariërs met leuke voordelen en cadeautjes te verleiden.

▶ Maar men kan het ook zien in het economisch beleid van de EU. Sinds de oprichting van de EEG is het economische beleid gebaseerd op vrij verkeer van personen, goederen, diensten en kapitaal. De EU is een drijvende kracht geweest achter de privatiseringen van nutsbedrijven. Om een einde aan de inflatie en valutaoorlogen te maken, werd er besloten tot de oprichting van de Europese Centrale Bank en een gemeenschappelijke munt, de euro. Dit was duidelijk in het belang van de grote bedrijven. Voor veel burgers betekende de invoering echter dat de meeste producten duurder werden.

Verder werd het kapitalistische karakter zeer duidelijk weerspiegeld in het handelen van de Troika (de Europese Commissie, de Europese Centrale Bank en het IMF) tijdens de Eurocrisis. Het redden van de euro en de belangen van de Duitse en Franse was het einddoel, waarvoor de Zuid-Europese arbeidersklasse moest leiden in de vorm van megabezuinigingen, lastenverhogingen en loonverlagingen. De levensstandaard in Zuid-Europa is nu flink gedaald, terwijl de stabiliteit van de euro in het geheel nog niet zeker is.

Momenteel zijn de EU en de VS aan het onderhandelen over een nieuw vrijhandelsakkoord, het TTIP, dat de grote multinationals nog veel meer macht zou geven, inclusief het recht om lidstaten via geheime rechtbanken aan te klagen, als zij verantwoordelijk zouden zijn voor misgelopen inkomsten van deze reuzenbedrijven. Het is duidelijk voor steeds meer mensen: de EU is niet in het belang van de Europese arbeiders- en middenklasse, maar in het belang van de Europese banken en multinationals.

De hysterische angst onder kleinzielig rechtse groepen over een zogenaamde 'EUSSR', is gebaseerd op de angst van de kleine ondernemer voor de Brusselse regelzucht. De bureaucraten van de EU worden gemakkelijk vergeleken met die van het vroegere stalinisme. De 'Brusselse bemoeizucht' komt echter voort uit het proces van standaardisering. Dit wordt gedreven door de 'gemeenschappelijke markt', oftewel de grote multinationals. Zij hebben er belang bij dat er in ieder land dezelfde regels zijn, omdat dat het gemakkelijk maakt om hun producten af te zetten en de Europese markt te domineren.

Dat de EU het sommige kleine bedrijven moeilijk maakt, verandert niet het karakter van de EU als instituut in het belang van het grootkapitaal.

EUROPESE SUPERSTAAT?

Een kritiek van de SP op de Europese Unie is, dat ze dreigt te veranderen in een Europese superstaat, met de Europese Commissie als machtige supranationale regering. De SP pleit voor meer soevereiniteit voor Nederland, o.a. op het gebied van pensioenen, sociale zekerheid en nutsbedrijven.
Het idee van een machtige supranationale Europese regering is zeer overdreven. Sinds de eurocrisis is er een constant conflict tussen nationale regeringen, de ECB, en de Europese Commissie. Als een van de grotere landen (zoals Duitsland of Frankrijk) echt niet akkoord gaat met een voorstel, dan kan 'Brussel' het moeilijk doordrukken. De staat is in de laatste instantie een verzameling gewapende mannen. Politie en leger blijven in handen van de nationale staten en een Europees leger is ver weg.

Er is geen sprake van werkelijke 'volkssoevereiniteit', zolang de economieën van de Europese lidstaten gestuurd worden door beslissingen van de bestuurscommissies van grote banken en multinationals. Zolang deze de macht blijven houden, maakt het uiteindelijk weinig uit of het Nederlandse parlement of de Europese Unie de officiële bevoegdheid over het beleid heeft. Zolang de kapitalisten de heersende klasse zijn, blijven de dwingende wetten van hun systeem in werking, zowel bin-

lees verder op pagina 8 ▶

Een uniek boek over de relatie tussen
MARXISTISCHE FILOSOFIE en
MODERNE WETENSCHAP

De moderne wetenschap vertoont interessante parallellen met de filosofie van het marxisme. Wetenschappers begrijpen de werkelijkheid steeds vaker als een dialectische wisselwerking waarbij periodes van stabiliteit onderbroken worden door discontinuïteiten en revolutionaire sprongen.

De rede in opstand volgt het revolutionaire wereldbeeld in de moderne wetenschap door verschillende disciplines heen, waaronder de biologie, de natuurkunde, de geologie en de menswetenschappen. Onderweg staan de auteurs stil bij het mysticisme in de theoretische natuurkunde en bij de wetenschappelijke theorieën die worden aangevoerd om de bestaande kapitalistische orde te legitimeren, zoals het idee dat egoïsme onvermijdelijk zou zijn en criminaliteit genetisch bepaald zou zijn. Steeds meer wetenschappers plaatsen echter vraagtekens bij de oude opvattingen. Zo komt de wetenschap stilaan zelf op een kruispunt te staan.

449 bladzijden / € 20, verzending inbegrepen

te bestellen via info@marxisten.nl

▶ nen als buiten de EU.

Natuurlijk zouden socialisten tegen iedere poging zijn om de democratie uit te hollen en bevoegdheden van nationale parlementen over te hevelen aan technocratische regeringen, centrale banken of ongekozen Europese bureaucraten. De SP presenteert 'soevereiniteit' echter als een oplossing voor veel problemen, terwijl het duidelijk is dat nationale regeringen in de laatste decennia hetzelfde neoliberale beleid hebben uitgevoerd als waar 'Brussel' voor pleit.

De waarheid is dat het kapitalisme in een diepe crisis zit en de heersende klasse geen andere uitweg uit de crisis ziet dan het terugpakken van de vele sociale verworvenheden, om zo de Europese concurrentiepositie te verbeteren. Dit proces zet zich zowel via beleid van de Europese Commissie, als via de nationale regeringen voort. De rechtse partijen zitten in de zak van het bedrijfsleven, en de sociaal-democraten lopen slaafs achter hen aan. Zie de sociaal-democratische Franse president Hollande, die verandering beloofde, maar nu weinig in beleid verschilt van zijn conservatieve voorganger Sarkozy. De partijen links van de sociaal-democraten zouden een alternatief kunnen vormen, maar dan is er wel een heldere analyse en een alternatief programma nodig.

EEN SOCIALISTISCH ALTERNATIEF

Hoewel de SP zeer kritisch lijkt met haar kritiek op de neoliberale Europese Commissie, gaat ze ervan uit dat de EU een neutrale institutie van Europese samenwerking is, die omgevormd kan worden tot een socialer samenwerkingsverband. In dat opzicht verschilt haar visie niet van andere linkse Europese partijen, die geloven dat een 'sociaal Europa' mogelijk is door de EU te hervormen.

De eerste taak van de linkse partijen is om alle propaganda door te prikken. De EU is geen project voor vrede of samenwerking in het belang van iedereen, maar is een samenwerkingsproject in dienst van de Europese multinationals en banken, waarbij in de laatste periode vooral Duitsland en haar satellietstaten zoals Nederland, België en Oostenrijk geprofiteerd hebben. Het is belangrijk om te benadrukken dat de 'steunpakketten' aan Zuid-Europese landen niet het doel hadden om de bevolking daar te helpen, maar om de Franse en Duitse banken te financieren.

Niettemin is het tegelijk zeer belangrijk om tegen het opkomende rechts-nationalisme te strijden, dat profiteert van de onvrede. Socialisten horen van nature internationalistisch te zijn, niet vanwege morele redenen, maar omdat het kapitalisme een globaal systeem is dat internationaal bestreden moet worden, en een socialistisch alternatief enkel internationaal gerealiseerd kan worden.

Wanneer een linkse regering in Europa aan de macht komt en zich zou verzetten tegen de dictaten van de Troika (de dictaten van het financieel kapitaal), dan zou deze uiteindelijk uit de EU gegooid worden. Dat is de werkelijkheid die men moet realiseren, in plaats van voor een 'sociale EU' of 'soevereiniteit' te pleiten. Het belangrijkste voor zo'n linkse regering is om de kapitalistische aard van de EU aan te tonen en een oproep te doen aan de vakbonden, linkse partijen en de werkende klasse in de rest van Europa om hun voorbeeld te volgen. Dit is geen abstract idee. De volgende Griekse verkiezingen zouden door de linkse SYRIZA-partij gewonnen kunnen worden. Partijleider Alexis Tsipras zal dan door de EU en Merkel gepusht worden om concessies te doen, terwijl de Griekse arbeiders, werklozen en gepensioneerden concrete resultaten willen zien.

In deze omstandigheden is het voor de andere linkse partijen belangrijk om vooraan te staan bij het verdedigen van de Syriza-regering, en voor een gelijke regering in eigen land te vechten. Op die manier kan er een socialistisch alternatief voor de EU gevormd worden: een democratisch samenwerkingsverband van onderop, op geheel vrijwillige basis. In deze socialistische federatie van Europese staten is concurrentie vervangen door echte samenwerking en het koppelen van de nationale economieën in een democratisch gepland geheel. In dit socialistische samenwerkingsverband kan er snel een einde gemaakt worden aan de werkloosheid, en kan het Europees continent duurzaam opgebouwd worden.

Jordan Smits,
23/04/2014

Gemeenteraadsverkiezingen Frankrijk:
ZWARE KLAP VOOR LINKS

Bij de recente gemeenteraadsverkiezingen in Frankrijk ging de rechterzijde, de conservatieve UMP en het extreemrechtse FN, vooral ten koste van de PS, sterk vooruit.

De PS betaalde een zware prijs voor het doorvoeren van draconische besparingen op nationaal niveau. Ook viel het 'Front de Gauche'(FDG) met haar twee belangrijkste componenten, de 'Parti de Gauche' (PG) en de communistische partij (PCF) op vele plaatsen uit elkaar. In 2012 haalde het linkse front aanzienlijk wat stemmen tijdens de presidentsverkiezingen. Toen behaalde FDG kandidaat Melenchon 12,4 procent van het totale stemmenaantal. Indien FDG een duidelijk antikapitalistisch programma had aangeboden was het mogelijk geweest verder te bouwen op dit succes en op heel wat plaatsen een alternatief te vormen op de PS. De alliantie viel echter zonder duidelijke politieke meningsverschillen uiteen en de partijapparaten, vooral dat van de PG, waren bevreesd op eigen houtje geen verkozenen meer te halen. Vandaar dat in vele gemeenten allianties tussen PCF en PS en tussen PG en de Groenen werden aangegaan.

Een groot deel van de PCF en PG achterban zagen de allianties met de PS en de Groenen echter niet zitten. Nogal logisch, de arbeiders en jongeren die in 2012 in de PDG een uitdrukking hadden gevonden voor hun afkeer van de regeringsbesparingen zagen nu het front uit elkaar vallen en de belangrijkste componenten ervan nieuwe allianties aangaan met regeringspartijen. 40 Procent van het electoraat bleef dan ook thuis. Het is in Frankrijk algemeen aanvaard dat dit een grote bijdrage leverde aan de overwinning van rechts.

Ook in Frankrijk is ten gevolge van de kapitalistische crisis dus duidelijk een polarisatie aan de gang. Door de verdeeldheid van links, het opportunisme van partijleiders en een ontoereikend programma dat te weinig onomwonden antikapitalistisch is, komt momenteel rechts aan zet op vele plaatsen. President Hollande (PS) ontsloeg na de verkiezingsnederlaag de volledige regering. De nieuwe regering wordt geleid door Manuel Vals, behorend tot de rechtervleugel van zijn partij. Hij begon onmiddellijk fiscale geschenken uit te delen aan de grote bedrijven. Slechter besluiten kon Hollande nauwelijks trekken uit de nederlaag. Ook dit zal onvermijdelijk tot nieuwe confrontaties en verdere verscherping van klassentegenstellingen leiden.

Filip Staes,
09/04/2014

SOCIALISTISCHE STUDIES

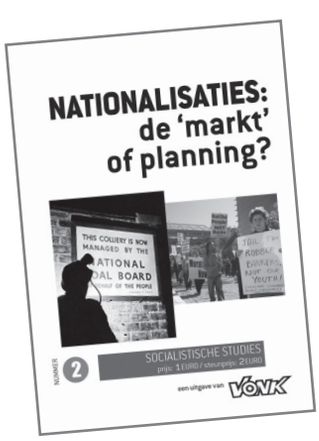

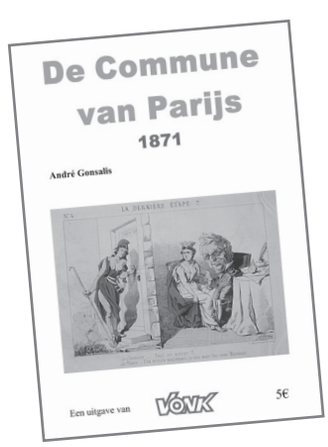

Te Bestellen voor € 2 per nummer
via info@marxisten.nl

OEKRAÏNE: slagveld van het imperialisme

Wat begon als een demonstratie tegen de toenmalige president Viktor Janoekovitsj, dreigt uit te lopen op een gewelddadige burgeroorlog. Oekraïne is uitgegroeid tot het toneel van een proxy war tussen twee imperialistische kampen: aan de ene kant het Rusland van president Vladimir Poetin en aan de andere kant het Westen. Beide kampen vormen echter twee zijdes van dezelfde medaille en geen van hen kan het Oekraïense volk bevrijden van de economische malaise.

Na het uiteenvallen van de Sovjet-Unie is Oekraïne in een economisch dal belandt waar het niet uit kan ontsnappen. De versnelde invoering van het kapitalisme in 1991 was rampzalig voor de economie. Het land heeft sindsdien te kampen gehad met werkloosheid, hoge schulden en een groeiende emigratie van arbeidskrachten. Voor veel Oekraïners vormt de Europese Unie (EU) de oplossing voor hun economische problemen. Dit is uiteraard een hopeloze illusie, omdat de EU zelf in een diepe crisis zit. De EU-lidstaten Griekenland en Spanje ervaren hun lidmaatschap op dit moment eerder als een last dan een lust. De situatie in Oekraïne is echter zo wanhopig dat de bevolking dit nog altijd ziet als een verbetering van de huidige omstandigheden.

Toen president Janoekovitsj in november 2013 onder druk van de pro-Russische tycoons in Oost-Oekraïne besloot het associatieverdrag met de EU niet te ondertekenen, zorgde dat voor een golf van woede. Het Onafhankelijkheidsplein in het centrum van Kiev stroomde vol met demonstranten die eisten dat Janoekovitsj alsnog het verdrag zou tekenen. De protesten werden met harde hand neergeslagen. Dit zorgde voor een kentering in de houding van de demonstranten. Niet langer stond de ondertekening van het associatieverdrag centraal. De protesten richtten zich uitsluitend op het vertrek van president Janoekovitsj.

De protestbeweging die bezit nam van het Onafhankelijkheidsplein was echter verre van revolutionair en progressief. Door de afwezigheid van een sterke linkse partij, werden de demonstraties gekaapt door de extreemrechtse bewegingen. Tussen de demonstranten doken steeds vaker leden van de neonazistische Rechtse Sector op, de paramilitaire vleugel van de Svoboda partij. Getooid met fascistische tekens leverden ze dagelijks slag met de oproerpolitie. Hierdoor groeiden ze uit tot helden in de ogen van de Oekraïense middenklasse. De vakbonden en linkse partijen zijn echter niet welkom. Zij worden met dezelfde felheid bestreden als de oproerpolitie van Janoekovitsj.

Vanuit Brussel en Washington klonken lovende geluiden voor de demonstraties in Kiev. De leiders in West-Europa en de Verenigde Staten kozen ervoor het fascistische karakter van de harde kern van de zogenaamde 'Euromaidan' beweging over het hoofd te zien. Men zag in de beweging een bruikbaar middel om de invloed te herwinnen die men na de verkiezing van Janoekovitsj in 2010 had verloren. Nog voor het vertrek van Janoekovitsj in februari 2014 vond er tussen Brussel, Berlijn en Washington druk overleg plaats over welke marionet benoemd zou worden tot de nieuwe president.De keuze viel uiteindelijk op OleksandrToertsjynov, de partijleider van de conservatieve Vaderlandpartij. Zijn kabinet bestaat uit onder anderen twee ministers en een vicepremier van de fascistische Svobodapartij. Ondanks de aanwezigheid van uitgesproken neonazi's geniet de regering van Toertsjynov de onverdeelde steun van het Westen. Met deze steun in het achterhoofd heeft de regering een ware terreurcampagne opgezet tegen vakbondsleiders, linkse politici en (ogenschijnlijk) pro-Russische functionarissen en heeft de president een 'anti-terreurcampagne' aangekondigd jegens de pro-Russische demonstranten in het oosten van Oekraïne.

Poetin laat het verlies van invloed in een strategisch gelegen gebied zoals Oekraïne niet over zijn kant gaan. Enkele dagen na het vertrek van Janoekovitsj begonnen 'ongeïdentificeerde militairen' strategische punten op het Krim-schiereiland in hun bezit te nemen. Binnen enkele dagen werden vliegvelden, communicatiecentra en militaire bases omsingeld of ingenomen. Het was een publiek geheim dat deze 'ongeïdentificeerde militairen' leden van de Russische strijdkrachten waren. De Russen hadden sinds de onafhankelijkheid een grote militaire basis op het schiereiland en vanuit daar wist men de Krim in te nemen, een proces dat alleen maar werd bespoedigd door de besluiteloosheid van de regering in Kiev. Op 16 maart 2014 wordt er op de Krim een referendum gehouden over het vraagstuk of het gebied onderdeel moet worden van Rusland. Maar liefst 95,5% van de kiezers stemden in met onmiddellijke aansluiting.

In Moskou reageerde men vlot. Twee dagen na het referendum werd de annexatie van de Krim bevestigd een verdrag dat snel daarna werd geratificeerd door het Russische parlement. Het Westen reageerde verdeeld. Er werd veel gesproken over sancties, maar uiteindelijk besloot men het te houden bij het bevriezen van enkele tegoeden en het uitvaardigen van een reisverbod voor enkele Russische diplomaten. De wederzijdse economische afhankelijkheid tussen Rusland en het Westen zorgt ervoor dat de bewegingsruimte voor economische sancties zeer beperkt is. Ondertussen houdt men niet op bij de annexatie van de Krim. Begerig heeft Poetin zijn oog geworpen op Oost-Oekraïne, een regio die traditioneel pro-Russisch is en bovendien rijk aan grondstoffen. Pro-Russische paramilitairen, actief gesteund door Russische commando's, doen het voorbereidend werk voor de volgende annexatie.

Welke mogelijkheid rest er nog voor Oekraïne? Aan de ene kant steunt de EU een regime dat op fascisten leunt, aan de andere kant probeert Rusland het land op te delen. Bovendien bieden ook op economisch vlak beide kampen geen verbetering van de huidige situatie. De EU bevindt zich in haar grootste crisis sinds haar ontstaan en in Rusland is het vermogen geconcentreerd in een piepkleine elite. Geen van beide opties klinkt erg aantrekkelijk. Toch is er nog een optie. De redding van Oekraïne ligt in het volgen van een revolutionair socialistisch programma waarin het bezit van de tycoons onteigend wordt en hun onmetelijke rijkdom wordt ingezet om de Oekraïners weer aan een baan te helpen en een merkbare verbetering van hun dagelijks bestaan. Op dit moment zijn de linkse groeperingen ernstig verzwakt, maar zodra de bevolking bewust wordt van de leugens en het gebrek aan perspectief van de huidige extreemrechtse regering zal men alleen in het socialisme een weg vinden uit deze voortdurende crisis.

Thomas Roode, 23/04/2014

NIEUWE BROCHURE **NU TE KOOP**

Te bestellen voor 2 euro, verzending inbegrepen.
Storten op
IBAN **NL36 TRIO 0197 7097 37**
BIC **TRIONL2U**
met vermelding
“Waarom we marxisten zijn” + je adres.

Wat is Vonk?

Vonk is meer dan een tijdschrift. Het is de naam van een groep actieve socialisten binnen de linkse partijen en de arbeidersbeweging met een duidelijke visie op maatschappijverandering. De marxistische analyse en methode gelden als onze leidraad voor een alternatief op de huidige asociale politiek. Daarbij baseren we ons op de behoeften van de meerderheid van de bevolking, niet de belangen van grote aandeelhouders, multinationals, de financiële wereld, het IMF enzovoort. Daarom gaan onze voorstellen dikwijls in tegen de stroom van ideeën die de media willen aanpraten.

Ons alternatief is het socialisme, een nieuwe maatschappijvorm waarbij de opbrengst van de economie via nationalisatie van de sleutelsectoren gebruikt kan worden voor allerhande sociale doeleinden. Vandaag wordt een groot deel van de economische opbrengst daarentegen aan de samenleving onttrokken via privé-winsten van de grote aandeelhouders. In de huidige economische (wan)orde heeft iemand die in loondienst werkt geen zeggenschap in het bedrijf. Wij willen dit ondemocratische systeem vervangen door een systeem van werknemerscontrole en -management.

Het kapitalisme laat de maatschappij regelen door ‘specialisten’ en de rest wordt behandeld als een domme massa die hoogstens om de paar jaar eens mag stemmen en verder vooral dag in dag uit moet werken. Volgens ons zit er veel meer in de gewone mensen. Wij geloven dat de meerderheid van werkende mensen via zelforganisatie en zelfbeheer kan komen tot een rechtvaardige maatschappij. In het socialisme zouden mensen de samenleving organiseren via raden in hun werkplaatsen, wijken, scholen enzovoort.

De huidige staat zal zich met alle middelen hiertegen verzetten. De burgerlijke instanties zijn immers vervlochten met de belangen van het kapitaal. Zij spreken in naam van de hele bevolking maar houden veel meer rekening met de wensen van de superrijken dan met die van de doorsnee sterveling. Al sinds de slavenmaatschappij gebruikt de heersende klasse alle middelen die ze tot haar beschikking heeft om ons een rad voor de ogen te draaien. Ze willen ons laten geloven dat het huidige systeem - waarin zij stinkend rijk worden - normaal is en dat we niet naar een rechtvaardigere wereld moeten streven.

Nochtans kunnen we met de huidige technologische kennis en het gemiddelde opleidingsniveau een maatschappij bouwen waarin uitbuiting, milieuvervuiling, verkeersoverlast, werkloosheid, armoede, racisme en alle andere kwalen van het kapitalisme tot het verleden behoren. Wanneer we al de meerwaarde die elke dag aan onze arbeid wordt onttrokken, zouden kunnen herinvesteren in maatschappelijk nuttige projecten, dan zou de wereld er heel anders uit zien.

Tegenstanders van die socialistische visie blijven tegen wil en dank beweren dat de ‘vrije’ markt het enige zaligmakende is. Zij sparen kracht noch moeite om steeds opnieuw het volgende artikel, boek, doctoraatsthesis of welk ‘bewijs’ dan ook te leveren dat het marxisme onzin is. Keer op keer wordt het marxisme dood verklaard, al meer dan honderd jaar. Maar als het marxisme dood is, waarom er dan steeds opnieuw over praten? Omdat de ideeën van het marxisme meer actualiteitswaarde hebben dan ooit! Een blik op het journaal en de wereldwijde wanorde vertelt daarover genoeg.

Tegen de onophoudelijke stroom van eenheidsdenken in ontstaat steeds weer die vonk die overslaat en die mensen aanzet om samen te breken met de ‘oude vormen en gedachten’. De zo wonderbaarlijke vrije markt verdoemt miljoenen mensen tot fysieke en mentale ellende, zowel in het Westen als in de ex-koloniale wereld en de ex-stalinistische landen. Daardoor zullen de mensen uiteindelijk overal in beweging komen om hun situatie zelf te verbeteren.

Om te slagen dient deze beweging van onderuit zich te wapenen met de lessen van het verleden. Het marxisme is eigenlijk dit collectieve geheugen van de werkende klasse. Met ons blad en onze website willen wij die ideeën en methodes aan de wereld kenbaar maken. Wij doen dit over heel de wereld met de International Marxist Tendency rond de website www.marxist.com. Zoals Marx stelde: “De filosofen hebben de wereld tot nu toe op verschillende manieren geïnterpreteerd, maar het komt erop aan hem te veranderen.” Wil je de wereld veranderen? Neem dan contact met ons op.

MADRID: Reusachtige mars eist ‘brood, werk en huisvesting’

De ‘mars voor waardigheid’ die op 22 maart door de straten van de Spaanse hoofdstad trok was een nieuwe mijlpaal in de strijd tegen bezuinigingen en soberheid. Meer dan één miljoen mensen trokken die dag door Madrid. Het was het sluitstuk van de ‘waardigheidsmarsen’ die in de voorgaande weken vanuit alle uithoeken van Spanje koers zetten richting Madrid. De politie hield honderden bussen op hun weg naar Madrid tegen en fouilleerde de passagiers. Zelfs het lunchpakket van een strijdbare vakbondsleider uit Asturië werd ‘gefouilleerd’!

Een van de meest indrukwekkende eigenschappen van die marsen was het gevoel van eenheid dat taal en nationale barrières overschreed. De groenwitte vlaggen van Andalusië wapperden broederlijk naast de blauwe Asturiaanse vlag met het gele kruis, de gestreepte geelrode vlag van Catalonië en vele anderen. In tegenstelling tot de smerige Spaans-chauvinistische campagne van de regering van Rajoy en de kapitalistische media, werden de marsen afwisselend toegesproken in het Catalaans, het Baskisch en het Galicisch en oogstten ze hiermee daverend applaus.

De protestbeweging in Spanje is politiek enorm gegroeid in vergelijking met de oorspronkelijke antipolitieke vooroordelen van de Indignados een paar jaar geleden. Ook was de georganiseerde linkerzijde, in het bijzonder Izquierda Unida, de Communistische Partij en de Communistische Jeugd opvallend aanwezig. Republikeinse vlaggen, rode communistische vlaggen en roodzwarte anarcho-syndicalistische vlaggen waren welkom. Uit duizenden kelen klonk meermaals de slogan ‘Viva la lucha de la clase obrera’ (Leve de strijd van de arbeidersklasse). Wanneer de arbeidersklasse zich bewust wordt een afzonderlijke klasse te zijn, met een eigen geschiedenis en eigen belangen, is ongetwijfeld een belangrijk politiek keerpunt bereikt.

> **“DE DEMOCRATIE EN DE ECONOMIE MOETEN IN HANDEN VAN HET VOLK KOMEN.”**
>
> Diego Cañamerote,
> leider van de Andaloesische Arbeidersvakbond (SAT)

Het is ook tekenend dat de ‘mars voor waardigheid’ geen initiatief was van, noch gesteund werd door, de leiding van de twee grote vakbonden, de UGT en CCOO of de officiële oppositie van de zogenaamd socialistische PSOE.

Het initiatief kwam van de Andaloesische Arbeidersvakbond (SAT), geleid door de historische figuren van de landarbeiders, Diego Cañamero en Sanchez Gordillo. De SAT staat symbool voor strijdsyndicalisme en directe actie. De oproep voor een ‘Marcha de la Dignidad’ kreeg snel steun van honderden groepen, linkse politieke partijen en plaatselijke anti-soberheidsgroepen. Ook Izquierda Unida en de Communistische Partij gooiden er hun volle gewicht tegen aan. Het was een zeer breed eenheidsfront van alle bewegingen die de laatste jaren streden tegen de kapitalistische crisis: de arbeiders van Coca Cola en Panrico die al een hele tijd in staking zijn, de actievoerders tegen de uitzettingen, de Witte Golf tegen de privatisering van de gezondheidszorg, de succesvolle buurtactivisten van Gamonal, de mijnwerkers van Asturië en Léon, de Groene Golf tegen de bezuinigingen in het onderwijs, omkaderd door een ordedienst van de Madrileense brandweer. Dit alles toont dat er bij de bevolking een diepe onderstroom van antikapitalistische woede leeft. Een massale politieke uitdrukking hiervan moet nog volgen. De eisen van deze mars, samengevat in de slogan ‘brood, werk en huisvesting’, kunnen niet worden verwezenlijkt binnen de grenzen van de kapitalistische crisis. Er is een alternatief nodig op dit systeem. Op het einde van de mars concludeerde de SAT-leider, Diego Cañamerote, dan ook terecht: ‘de democratie en de economie moeten in handen van het volk komen’.

Jorge Martin, 24/03/2014